

DZIENNIK LUDOWY

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

CENA PRENUMERATY:

We Lwowie miesięcznie . zł. 5.—
z dostawą do domu 5:50
na prowincji 5:50
za granicą 8.—

25

Cena egz. pojedyn.
w całej Polsce
g r o s z y

NAKŁADEM LUDOWEGO SPÓŁDZ. TOW. WYDAWNICZEGO WE LWOWIE
REDAKCJA I ADMINISTRACJA: LWÓW, UL. SYKSTUSKA L. 21.
Telefon nr. 24. — Czek P. K. O. Nr. 142.176.

Dwie rocznice

Na ostatni dzień lipca i pierwszy dzień sierpnia przypadają dwie rocznice dwu wielkich w dziejach świata wydarzeń. Dnia 31 lipca mija 18 lat od chwili tragicznej śmierci tow. Jana Jauresa, dnia zaś 1 sierpnia 18 lat od krwawego momentu wybuchu wojny światowej. I nie przypadek sprawił, że daty te następują bezpośrednio po sobie, łącząc się niemal nierozdzielnie. Bo Jaures zginął dlatego, że walczył z wojną. Padł z ręki skrytobójczego mordercy nacjonalistycznego za to, że miał odwagę przeciwstawić się z całą siłą i stanowczością hecy wojennej.

Dowiedziawszy się od podsekretarza Ferry'ego o zadecydowanym wypowiedzeniu wojny nie ugiął się Jaures przed straszną rzeczywistością, lecz przeciwnie jawnie i otwarcie zapowiedział dalszą nieubłaganą walkę z wojną o pokój. Słowa jego ówczesne brzmiały: **Będę prowadził kampanię przeciwko wojnie.** A na to Ferry: Nie ośmielisz się pan tego uczynić, zamordują pana na pierwszym rogu ulicy. I Ferry nie pomylił się. Śmiałek Jaures został zamordowany tegoż dnia wieczorem. Jaures zginął. Wojna wybuchła.

A jednak... Choć chwilowo Jaures został zwyciężony przez wojnę, choć padł z ręki jej ślepacza, to jednak po latach tow. Jan Jaures okazał się silniejszym niż wojna. Bo duch pokoju jest w rzeczywistości silniejszym od ducha wojny i nienawiści. I gdy dziś wspominamy Jauresa uczucie miłości, czci i niezwykle szacunku przepelnia nasze serca. Kiedy zaś wspominamy wojnę na usta cisną się słowa złe, okrutne, słowa — przekleństwa, słowa — złorzeczenia. Bo mimo wszystko, wbrew całej propagandzie wojennej faszystów Jaures powoli i stopniowo, ale stałe i systematycznie zwycięża w umysłach i sercach ludzkich Wojnę.

Pogrzebił ją już całkowicie w umysłach robotniczych. Zdrowa bowiem myśl proletariacka odżegnuje się dziś stanowczo i zdecydowanie od wszelkiej wojny. Hasło: Nigdy więcej wojny rozbrzmiewa dziś zgodnie w całym socjalistycznym obozie robotniczym.

A Jaures urasta do wielkiego symbolu prowadzonej przez nas walki. I nie tylko symbolu. Bo Jaures jest dla nas czemś więcej niż samym, martwym symbolem. Jaures jest dla nas, jest dla całego socjalistycznego ruchu robotniczego niezapomnianym wzorem i nauczycielem „wojny z wojną”. Czyż bowiem nie pozostało wiecznie aktualnym jego mądre zdanie: Ludzie, którzy posuwają pragnienie pokoju tak daleko, że grożą ruchem rewolucyjnym winowajcom zatargów krwawych są najbardziej przezornymi sługami ewolucji ludzkiej i postępu społecznego zorganizowanego, mocnego i rozumnego.

J. G.

Proces aktorów lwowskich

Zakończyło się już dochodzenie w głośnej sprawie odezwy pacyfistycznej, wydanej przez artystów lwowskich. Proces odbędzie się w jesieni.

Na 18 rocznicę wybuchu wojny światowej

ODEZWA MIĘDZYNARODÓWKI SOCJALISTYCZNEJ I MIĘDZYNARODÓWKI ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH DO ROBOTNIKÓW CAŁEGO ŚWIATA

18 lat upływa od chwili, gdy zbrodniczy szal w służbie imperjalizmu rozpełnął wojnę światową. 18 lat! Zaczęła je imperjalistyczna wojna, zamyka je kapitalistyczny kryzys światowy; masowa rzeź i masowa nędza — oto są cechy kapitalizmu dzisiejszego.

Kapitalizm tak jak wierny swoim prawom rozpełnął wojnę światową i powiódł ludzkość w czteroletnią noc grozy, tak i teraz pchnął ludzkość w kryzys światowy, który owładnął całym światem kapitalistycznym — zwycięzcami i zwyciężonymi, krajami przemysłowymi i rolniczymi.

Przed całym światem klasa robotnicza oskarża kapitalizm o odpowiedzialność za wojnę i kryzys światowy. Kto chce zapewnić pokój, pracę i chleb dla wszystkich musi wraz z proletariatem walczyć o obalenie kapitalistycznego ustroju społecznego!

Robotnicy wszystkich krajów!

Jakkolwiek niema żadnego sposobu uniknięcia kryzysów gospodarczych w ramach ustroju kapitalistycznego, międzynarodowe organizacje proletariackie wskazywały jednak wielokrotnie na możliwości złagodzenia przynajmniej straszliwej nędzy mas. Wielokrotnie domagały się międzynarodowej współpracy wszystkich krajów i porozumienia się wszystkich rządów, celem wspólnego stworzenia zasadniczych podstaw na których jedynie kryzys mógłby być rychło przezwyciężony. — Kapitalizm idzie dotąd drogą przeciwną. Zamiast gospodarczej współpracy — gospodarczy nacjonalizm w najszalenszych formach! Zamiast porozumienia politycznego — wojna na dalekim wschodzie i zbrojenia we wszystkich krajach.

Przed całym światem oskarża klasa robotnicza złą wolę kapitalizmu wobec konieczności złagodzenia stworzonej przez nędzę i jego nieudolność umożliwienia wspólnej akcji wszystkich krajów przeciw kryzysowi w drodze międzynarodowego porozumienia.

Robotnicy wszystkich krajów!

Jakkolwiek zwycięstwo socjalistów francuskich umożliwiło porozumienie się reparacyjnych wierzycieli Niemiec w sprawie reparacyj i umożliwienie usunięcia jednej z zapór na drodze wydzwignięcia się z kryzysu, to jednak sprzeczności polityczne między państwami piętrzą się coraz wyżej.

Pierwszy rozdział konferencji rozbrojeniowej zakończył się bez powzięcia ani jednej uchwały o praktycznym znaczeniu. Po półrocznych obradach odracza się konferencję na kilka miesięcy nie ustalwszy skutecznych kroków rozbrojeniowych, a nawet nie przystąpiwszy do swego właściwego zadania. Międzynarodowe organizacje proletariatu wysuwały wielokrotnie żądanie spełnienia nareszcie uroczystych przyrzeczeń traktatów pokojowych i ustanowienia równości mię-

dzy zwycięzcami, a zwyciężonymi przez powszechne rozbrojenie. Sformułowały to żądanie świeżo w końcu maja na swej wspólnej konferencji rozbrojeniowej w Zurychu i ostatnio podniosły je znów z okazji amerykańskich projektów rozbrojeniowych. Jednakże zebrane w Genewie rządy kapitalistyczne nie dotąd nie uczyniły.

Więcej jeszcze! Podczas gdy w Genewie obraduje się nad rozbrojeniem, w Chinach toczy się dalej rozbójniczy najazd imperjalizmu japońskiego bez żadnych przeszkód i niebezpieczeństwo zaatakowania Rosji sowieckiej przez Japonię, aczkolwiek nie zdaje się być tak bezpośrednim jak przed paru tygodniami, nie jest bynajmniej ostatecznie zażegnane!

Podczas gdy w Genewie mówi się o pokoju, w Niemczech objęli władzę junkrzy i generałowie wyniesieni wzwyż przez falę faszystowską! — Podczas gdy w Genewie włoscy delegaci udają że popierają najdalej idące żądania rozbrojeniowe, w samych Włoszech faszystom, który trzyma w niewoli włoski proletariąt, robi wszystkie duchowe i materialne przygotowania do wojny!

Przed całym światem pięłnuje klasa robotnicza odpowiedzialność kapitalizmu i jego faszystowskich popleczników za zmówczenie nadziei pokoju, za przygotowania do nowej rzezi narodów!

Przed całym światem międzynarodowe organizacje proletariatu przyjmują na siebie w osiemnastą rocznicę wybuchu wojny światowej święte zobowiązanie oddania wszystkich swoich sił, wszystkich rozporządzalnych środków walki w służbę odparcia możliwości nowej wojny!

Robotnicy wszystkich krajów!

Świat kapitalistyczny znajduje się w odmetlach swego najstraszliwszego kryzysu. Im bardziej jednak drży przed sprawiedliwym gniewem robotników, tem natęższywoi woła o brutalny gwałt, by was w jarzmie utrzymać. W jego służbie stoją bandy faszystowskie mające za zadanie wydać robotników bezbronnych na łup kryzysu gospodarczego.

Robotnikom niemieckim ślemy bratnie pozdrowienie ze świadomością, że ich ciężka walka o wolność jest zarazem walką o wolność i pokój całego świata!

Międzynarodowe organizacje proletariatu wzywają jednocześnie robotników wszystkich krajów, by pojęli historyczne znaczenie naszej epoki i przysposobili się na rozstrzygający bój, w obliczu którego stawia ich rozwój dziejowy:

Bój z kapitalizmem odpowiedzialnym za wojnę i kryzys!

Bój z faszyzmem jednoznacznym z wojną i niewolą!

Bój o wolność, pokój i chleb!

Bój o ustroj socjalistyczny!

„Wielki egzamin życia”...

Za przemówienie, wygłoszone podczas „święta chłopskiego” w dn. 15 maja r. b. w Luźnej (pow. Gorlice), policja aresztowała znanego literata i poetę krakowskiego Marjana Czuchnowskiego, syna jednego z gospodarzy pow. gorlickiego.

Aresztowano go z początkiem lipca, zwolniono zaś dzięki interwencji literatów 12 lipca. O swych przejściach p. Czuchnowski napisał list do jednego ze swych przyjaciół.

Pisze on m. in., że wytoczyli mu akt oskarżenia z art. 68 i 70 ust. karn., zagrażających 5-letnim ciężkim więzieniem.

Potem następuje zdanie o sposobie oskarżenia, ale ze względów cenzuralnych nie możemy go powtórzyć. Następnie p. Czuchnowski dodaje:

„Próżno mi pisać dziś wszystko: jestem tak

straszliwie znużony fizycznie (dwa słowa następne musimy opuścić), że ledwo mogę pióro utrzymać”.

Dalej idzie opis więzienia prewencyjnego w Gorlicach, którego również nie możemy podać, poczem czytamy:

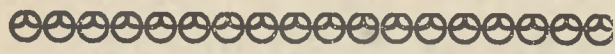
„Palce mi drżą i nie jestem w stanie zdobyć się na wysilek pisania”.

Dalsze trzy słowa musimy opuścić.

Wreszcie: „te kilkanaście dni w prewencyjce, a potem w powiatówce, to wielki egzamin życia, jaki powinien składać każdy poeta społeczny”...

Tyle p. Czuchnowski.

Od siebie nie potrzebujemy nic dodawać — pisze „Robotnik” — bo to, co chcielibyśmy napisać cenzura nie zechce przepuścić..

POLSKA PARTJA SOCJALISTYCZNA
zwołuje na niedzielę 14 sierpnia 1932
o godz. 12 i pół w południe

wielkie zgromadzenie chłopsko-robotnicze w Brzesku Nowem

Na zgromadzeniu omówimy:

POŁOŻENIE GOSPODARCZE I POLITYCZNE
W KRAJU I ZAGRANICĄ

oraz

ŚRODKI RATUNKU DLA WSI

14 sierpnia wszyscy na zgromadzenie w Brzesku Nowem!

Centralny Komitet Wykonawczy PPS.

TELEGRAMY

ZNIŻKA CEN PAPIERU

Warszawa, 29 lipca. (Tel. wł.). W ministerstwie przemysłu i handlu odbyła się konferencja delegatów syndykatu papierniczego z dyr. departamentu przemysłowego p. Kandlem. Na konferencji doszło do porozumienia co do obniżki cen papieru w Polsce. Nowy cennik wejdzie w życie z 1 sierpnia br. Ceny papieru w stosunku do grudnia 1931 r. obniżone będą od 10 do 17%, ponadto wprowadzone będą rabaty od 5 do 15%.

Wobec porozumienia co do zniżki cen papieru w kraju, rząd nie podwyższy przyznanego kontyngentu 2.400 ton na przywóz papieru z zagranicy, a dalsze podania o przywóz papieru według cel ulgowych nie będą rozpatrywane.

WYCIECZKA POLSKA DO AFRYKI

Warszawa, 29 lipca. (Tel. wł.). Jedno z polskich biur podróży organizuje wycieczkę do Afryki. Będzie to pierwsza wycieczka turystyczna tego rodzaju zorganizowana w Europie. Wycieczkę prowadzi będzie Ossendowski. Trasa przewiduje przejście całej Afryki do południowego cypla czarnego lądu. Program wycieczki przewiduje polowanie na lwy. Koszt wycieczki wyniesie 15.000 zł. Liczba uczestników ograniczona do 15.

KATASTROFALNY WYBUCH BENZYNY

Praga, 29 lipca. W małej miejscowości Święty Krzyż w pobliżu Żyliny na Słowacyzynie wydarzył się dziś katastrofalny wybuch benzyny, który spowodowany niesłychaną lekkomyślnością pewnego kupca — pociągnął za sobą większą liczbę ofiar w ludziach. Kupiec ów zajęty był w piwnicy napełnianiem naczyń benzyną, przyczem przyświecała mu służąca otwartą świeczką. Od płomieni świeczki zapaliły się nagromadzone gazy benzynowe i spowodowały straszny wybuch od którego cały dom rozsypał się w gruzy. Wybuch był tak gwałtowny, że gruzy rozrzucone zostały w szerokim promieniu, raniąc wielu przechodniów. Ogółem katastrofa pociągnęła za sobą 6 osób zabitych, 9 ciężko i 15 lżej rannych.

Z PARLAMENTU AUSTRIACKIEGO

Wiedeń, 29 lipca. W toku dyskusji w Radzie Narodowej nad protokołem lozańskim przywódcą Wielkoniemców Foppa po gwałtownej krytyce stanowiska kanclerza Dollfussa w Lozannie postawił wniosek o wyrażenie rządowi wotum nieufności.

ODDZIAŁY SZTURMOWE W BERLINIE

Berlin, 29 lipca. Komisaryczny minister spraw wewnętrznych dla Prus dr. Bracht zaprzecza pogłoskom podawanym przez prasę, jakoby hitlerowcy koncentrowali swe oddziały szturmowe w okolicy Berlina. Dr. Bracht twierdzi, że wszelkie te pogłoski były sprawdzane, nie dały jednak wyniku pozytywnego. Rząd pruski będzie się starał, aby spokój w dniu wyborów lub po wyborach nie został nigdzie zakłócony.

ZBÓJECKIE NAPADY HITLEROWCÓW

Wrocław, 29 lipca. Ubiegłej nocy napadła tu grupa hitlerowców na 2 robotników, raniąc ich ciężko strzałami rewolwerowymi.

Berlin, 29 lipca. Podczas starcia hitlerowców z komunistami w Kamen w Westfalji został jeden z komunistów zabity, zaś kilka osób odniosło rany.

Poruszenie wśród pracowników umysłowych

Z POWODU UCHWAŁ KOMISJI ZARZĄDZAJĄCEJ ZUPU

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 lipca.

Uchwały tymczasowej komisji zarządzającej ZUPU domagające się podwyższenia składek pracowników i obniżenia świadczeń na okres przejściowy, wywołały wielkie wrażenie i poruszenie wśród rzesz pracowników umysłowych.

Ze strony miarodajnej zwracają uwagę, że pełnomocnictwa uchwalone przez Sejm dla prezydenta Rzeczypospolitej nie zawierają prawa dekretowania w kwestji ubezpieczeń społecznych. Wszelkie zmiany dotyczące świadczeń ZUPU muszą być załatwiane w drodze ustawodawczej.

W kolach rządowych istnieje tendencja przedłożenia Sejmowi na sesji jesiennej projektu noweli do rozporządzenia prezydenta o ubezpie-

czeniu pracowników umysłowych. Wszelkie zmiany zatem dotyczące składek i świadczeń dopiero późną jesienią wejdą w życie. Kola poinformowane zapewniają, że składki pracowników na rzecz ZUPU podwyższone będą o 2%, a równocześnie świadczenia na rzecz bezrobotnych zmniejszone będą o 10%. Zmiany te wprowadzone będą na okres „przejściowy”. Fachowcy obliczają, że to pozwoli zrównoważyć finanse ZUPU tembardziej, że żywione są „nadzieje”, iż kryzys na rynku pracy umysłowej osiągnął „najwyższy poziom”.

Do czasu uchwalenia zmian przez Sejm, ZUPU czerpać będzie fundusze na zasiłki dla bezrobotnych z funduszu emerytalnego. Obliczają, że pożyczki z tego funduszu wyniosą kilka milionów złotych.

Zamknięcie listy adwokatów na 5 lat?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa, 29 lipca.

Wśród adwokatów warszawskich rozszły się sensacyjne pogłoski o mającym nastąpić zamknięciu list adwokatury na lat pięć. Według

pogłosek, projekt ustawy adwokackiej ma być wycofany przez rząd. Pogłoski te wywołały zaniepokojenie wśród prawników, którzy ukończyli uniwersytet i przygotowują się do zawodu adwokackiego.

Katastrofa pociągu na „Święto morza“

Gdańsk, 29 lipca. Koło Tczewa wykoleił się dziś pociąg osobowy wiozący uczestników wycieczki na „Święto morza“ do Gdyni, wskutek czego 5 wagonów uległo zniszczeniu. Około 30

osób odniosło rany, w tem 10 ciężkie. Jedna z ofiar zmarła w drodze do szpitala. Szkody materialne są znaczne.

— 000 —

Powieszenie dwóch komunistów na Węgrzech

Budapeszt, 29 lipca. Sąd doraźny skazał dziś przywódców komunistycznych Sallai-Hollaendrea i Feursta na karę śmierci przez powieszenie. Obaj skazani oskarżeni byli o przygotowanie do gwał-

townego przewrotu porządku państwowego i społecznego. Po odrzuceniu prośby o ulaskawienie skazani zostali straceni dziś po południu.

— 000 —

Francja reaguje na mowę Schleichera

Paryż, 29 lipca. Premier Herriot zaprosił wczoraj do siebie ambasadora niemieckiego w Paryżu von Hoescha i odbył z nim dłuższą rozmowę, której przedmiotem była ostatnia mowa ministra Reichswehry, generała v. Schleichera. Jak dzienniki donoszą, premier Herriot żądał wyjaśnienia niektórych punktów mowy. W sprawie tej ambasador niemiecki złożył sprawozdanie swemu rządowi w Berlinie.

Berlin, 29 lipca. Ambasador francuski w Berlinie Francois Poncet interwenjował u rządu niemieckiego w sprawie ostatniej mowy generała Schleichera. Jak z kół dobrze poinformowanych donoszą, ambasadorowi w odpowiedzi oświadczone, że mowa ministra Reichswehry pokrywa się w zupełności ze stanowiskiem całego rządu Rzeszy i znacznej części społeczeństwa niemieckiego.

PARA FALSZERZY MONET PRZED SĄDEM

Berlin, 29 lipca. Przed tutejszym sądem karnym rozpoczął się dziś proces przeciwko fałszerzowi bilonu dwumarkowego rzekomemu drowi Salabanowi i jego żonie. Zbrodnicza para małżeńska aresztowana została w Berlinie w styczniu br.

W toku dzisiejszej rozprawy przeciw fałszerzowi bilonu dwumarkowego Salabanowi i jego żonie po zeznaniach lekarza rzeczoznawcy co do poczytalności oskarżonego, gdy orzeczenie wypadło na niekorzyść oskarżonego, Salaban wstał z miejsca, połknął jakieś pigułki i oświadczył, że zażył weronal. Przewodniczący przerwał rozprawę i kazał oskarżonego zbadać, czy faktycznie zażył weronal czy też symulował samobójstwo.

IRAK ZGŁOSIŁ SIĘ DO LIGI NARODÓW

Genewa, 29 lipca. Rząd brytyjski zawiadomił dziś oficjalnie generalnego sekretarza Ligi Narodów, że Irak postawił wniosek o przyjęcie go w skład członków Ligi Narodów. W razie przyjęcia Iraku do Ligi Narodów utraciłaby Anglja mandat piastowany z ramienia Ligi Narodów nad tym krajem.

GERMAIN MARTIN IDZIE DO WASZYNGTONU

Paryż, 29 lipca. Dziennik socjalistyczny „Populaire“ dowiaduje się, że obecny minister skarbu Germain Martin wkrótce obejmie stanowisko ambasadora francuskiego w Waszyngtonie na miejsce dotychczasowego ambasadora Claudela. Jako następcę Martina w ministerstwie skarbu wymienia dziennik senatora Cherona. Nominacja Martina na stanowisko ambasadora francuskiego ma nastąpić w tym celu, aby mógł się w Waszyngtonie zająć rozwiązaniem problemu długów wojennych.

MARSZ NA WASZYNGTON

Nowy Jork, 29 lipca. Byli żołnierze amerykańscy, którzy swego czasu w liczbie paru tysięcy osób urządzili marsz na Waszyngton, aby demonstrować na rzecz wypłacenia im premji asekuracyjnej i od tego czasu rozkwaterowali się w Waszyngtonie i okolicy zostali wczoraj przemocą rozpedzeni. Wezwani początkowo do opuszczenia stolicy weterani stawili policji opór tak, że musiano zawezwać pomocy wojskowej. Przeciw weteranom wystawiono armję liczącą 1500 żołnierzy uzbrojonych w karabiny maszynowe, gazy łzawiące i samochody pancerne. Podczas starcia zostały dwie osoby zabite a blisko 100 osób odniosło rany. Przy pomocy gazów łzawiących udało się wojsku wyprowadzić weteranów nie tylko z Waszyngtonu, lecz także z obozu odległego 5 mil od stolicy miasteczka Anacostia, gdzie znajdowało się 7 tysięcy dawnych żołnierzy i 500 kobiet i dzieci weteranów. Obozy weteranów zostały spalone. Podczas akcji wojskowej zostało też wielu żołnierzy poranionych. W związku z akcją przeciw dawnym żołnierzom amerykańskim wydał rząd komunikat, w którym m. in. oświadcza, że obecność weteranów w stolicy przedstawiała poważne niebezpieczeństwo zakłócenia spokoju publicznego tem bardziej, iż między szeregi weteranów wśliznęło się wiele elementów zbrodniczych i agitatorów wywołujących, którzy nigdy nie brali udziału w wojnie.

SPISEK REWOLUCYJNY NA KUBIE

Nowy Jork, 29 lipca. Policja polityczna w Hawannie wpadła na trop nowego spisku rewolucyjnego, zmierzającego do zamordowania prezydenta Machady i obalenia obecnego rządu republiki Kuby. Dokonano szeregu aresztowań.

— 000 —

